

NTE
Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk

Olje- og Energidepartementet
Postboks 8148 Dep.
0033 OSLO

OLJE- OG ENERGIDEP. PÅTAK	
04 1944 - 141	
DATO 28 FEB. 2005	
AN	EROP.
521	

Nord-Trøndelag
Elektrisitetsverk FKF
HØVEDKONTOR
Besøksadresse:
Sjøfartsgt. 3, Steinkjer
Postadresse:
7736 Steinkjer
Telefon: 74 15 02 00
Telefax: 74 15 04 00
Bankgiro: 8673 08 01485
Bankgiro: 8673 05 22934
NO: 971 575 638 MVA

Deres ref.:

Vår ref.:
200500003-23/015/TRS

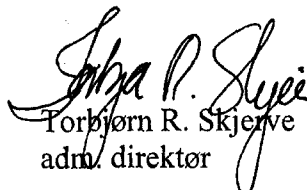
Dato:
23.02.2005

NOU 2004:26 Hjemfall -høringsuttalelse fra Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk FKF

Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk er invitert til å avgi høringsuttalelse til NOU 2004: 26 Hjemfall.

Styret i NTE behandlet innstillingen i møte 18. februar og avga uttalelse som vedlagt.

Med hilsen

Torbjørn R. Skjerve
adm. direktør

Vedlegg

Kopi m/vedlegg til:
EBL, Postboks 274, 1326 Lysaker
KS Bedrift, Postboks 1378 Vika, 0114 Oslo

NOU 2004:26. Hjemfall - høring

Vedtak:

Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk er et fylkeskommunalt foretak og en betydelig regional aktør i Midt-Norge med en samlet midlere årsproduksjon på 3,1 TWh. Hovedsakelig består produksjonen av vannkraft, men også etter hvert noe vindkraft og litt bioenergi. Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk sysselsetter i underkant av 1000 arbeidstakere i en vertikalt integrert organisasjon og er en viktig aktør i Midt-Norge med tanke på aktivitet.

Offentlig eierskap i vannkraftsektoren har sin egenverdi. Vannkrafta er en fornybar ressurs og vil på grunn av miljøvern hensyn få stor vekst i realverdi. Kun nasjonal, offentlig eiendomsrett sikrer disse verdiene for framtidige generasjoner. Ingen har rett til å frata framtidige generasjoner i Norge styringen med en evigvarende fornybar ressurs. Investeringer i vannkraftsektoren har svært lang levetid.

Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk mener på denne bakgrunn det beste vil være å beholde hjemfallsinstituttet som i dag. Dersom dette ikke vil være mulig støtter Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk transaksjonsmodellen fordi denne så langt en i dag kan se vil føre til et fortsatt sterkt offentlig eierskap i vannkraftsektoren.

Ytterligere kommentarer

Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk som en stor eier av evigvarende konsesjoner ønsker i utgangspunktet ikke forslaget om generelt hjemfall velkommen.

Av den totale vannkraftproduksjon her i landet er tilnærmet 90 % i offentlig eie. Av dette har Statkraft ca 50 % og kommuner / fylkeskommuner ca 40 %. Det er bare ca 6,5 %, tilsvarende 7,5 TWh, som eies av private og som i dag kommer inn under bestemmelsene om hjemfall. Hjemfallsinstituttet har derfor et begrenset virkeområde isolert sett, men er svært viktig for å sikre et fortsatt sterkt offentlig eierskap.

Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk mener de viktige hensyn fra statens side som skal ivaretas, kan oppfylles uten at offentlige eiere må fratras eiendomsretten til de verdier som møysommelig er bygget opp over lang tid. For å ivareta forholdet til likebehandling av aktørene, som er hovedinnvendingen fra ESA, kunne en tenke seg andre modeller, for eksempel kan offentlig eierskap med utleie være en aktuell løsning. Gjennom det offentlige eierskapet, utøvet av kommuner, fylkeskommuner og staten,

kan hensynet til den nasjonale kontrollen over vassdragsressursene ivaretas så langt det anses politisk ønskelig.

Utvalget sier selv på side 125 i innstillingen at utvalget har lagt stor vekt på å gjøre en grundig EØS-vurdering av de modellene utvalget har utredet. De konklusjoner en har kommet til strider for det første mot det som ble sagt fra regjeringen i forbindelse med inngåelse av EØS-avtalen i 1994: "Det sterke offentlige eierskapet i vannkraftsektoren er forenlig med EØS-avtalen, og det samme gjelder reglene om konsesjon, forkjøpsrett og hjemfallsrett. Disse forhold berøres ikke av EØS-avtalen."

For det andre strider det mot det syn staten la til grunn i brev av 19. april 2002 til ESA der man sier: "Konsesjonssystemet med tidsbegrensede konsesjoner og hjemfall er ledd i den statlige forvaltningen av eiendomsretten til vannfallene, og det framgår av EØS-avtalens artikkel 125 at avtalen ikke på noen måte skal berøre avtalepartenes regler om eiendomsretten".

For det tredje er det etter at utvalget la fram sin innstilling oppstått stor uenighet mellom utvalgets EØS-utredet, Olav Kolstad og for eksempel Finn Arnesen. Finn Arnesen sier: "Hjemfallsinstituttet innebærer en ulovlig forskjellsbehandling. Gitte vilkår om hjemfall kan ikke håndheves. Transaksjonsmodellen kan innføres gitt at reglene gjøres like for alle."

Med bakgrunn i dette må det bringes klarhet i hva som er akseptabelt av EØS og ikke. En slik avklaring må komme gjennom samtaler med ESA.

Salg og utflagging

Dersom hjemfallsutvalgets flertallsinnstilling blir valgt, vil en anta at dette gir en sterk motivasjon til å selge fra dag 1. Flertallsforslaget vil bety en stor verdioverføring fra offentlige til private eiere – mest sannsynlig med utflagging som resultat. Private får en betydelig forlengelse av sin konsesjonstid mens offentlige eiere blir fratatt sin evigvarende konsesjon. Det er videre svært betenkelig at ved det partielle hjemfallet vil 1/3 av vannkraftressursen ikke berøres av hjemfall. En må anta at dette ytterligere styrker motivasjonen for de offentlige eiere til å selge. Utvalget selv sier på side 139 "Dersom kommuner, fylkeskommuner eller staten beslutter å avhende sine eierandeler er det sannsynlig at den partielle eierandelen som beholdes ved hjemfallet blir reflektert i prisen". Dette betyr at evigvarende rettigheter til norske vannkraftressurser kan forbli på utenlandske hender. Flertallets forslag motarbeider på dette punktet viktige nasjonale interesser knyttet til vannkraftsektoren.

På lengre sikt vil hjemfall ha dramatiske virkninger på investeringer, drift og vedlikehold for det enkelte anlegg. Dette vil gjøre seg gjeldende også med hensyn til å beholde kvalifisert kompetanse i bransjen. Jo nærmere hjemfallstidspunktet en kommer vil det ha negative innvirkninger på disse faktorene. Vi representerer en langsiktig næring og det vil gå ut over både nasjonal, regional og lokal verdiskaping. En vil få et produksjonsapparat som gradvis forringes mot forestående hjemfallstidspunkt. Dette vil i stor grad skje en hel bransje mot samme tidspunkt, noe som vil påvirke bl a forsyningssikkerhet osv. Dersom vår spådom om framtidig eierskap i

vannkraftsektoren ved gjennomføring av flertallets modell slår til må man forvente en viss grad av bortfall av arbeidsplasser. Hoveddelen av arbeidsplasser til drift og vedlikehold av kraftanleggene vil nok fortsatt bestå innenfor dagens regioner. Arbeidsplasser knyttet til funksjoner som hovedkontor, forskning og utvikling, salg og markedskontakt er det imidlertid stor grunn til å anta at vil forsvinne ut av landet. Dette er viktige arbeidsplasser for landet dersom en fortsatt tar sikte på at Norge skal være en viktig energinasjon i framtida.

Erstatning etter Grunnloven § 105

Dersom hjemfall likevel innføres for de eiere som i dag har evigvarende konsesjon, mener NTE at konsesjonæren må erstattes fullt ut for de verdier som overføres til staten, jf. grunnlovens § 105 og prinsippet om fullerstatning.

Dette er for det første et viktig prinsipp, men det er også viktig at verdier ikke trekkes ut av bedriftene i distriktene og dermed er med på og reduserer grunnlaget for vekst og utvikling i distriktene. En regional aktør som for eksempel Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk, eid av Nord-Trøndelag fylkeskommune, mener vi på lik linje med det offentlige for øvrig er i stand til å ivareta det offentliges interesser til felles beste. Det føles da urimelig å måtte gi fra seg store verdier uten å få erstatning for dette.